

Kyrkoblاد

Nr 1 2021 Sävsjö, Stockaryd, Vrigstad-Hylleofta församlingar

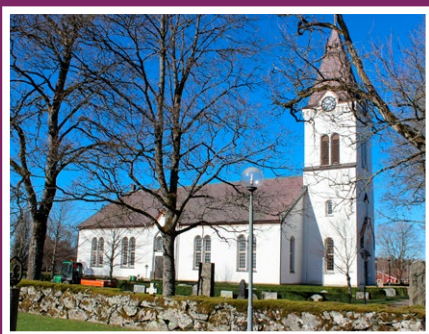

Gud för dig är allting klart,
allt det dolda uppenbart.
Mörkret är ej mörkt för dig
och i dunklet ser du mig.

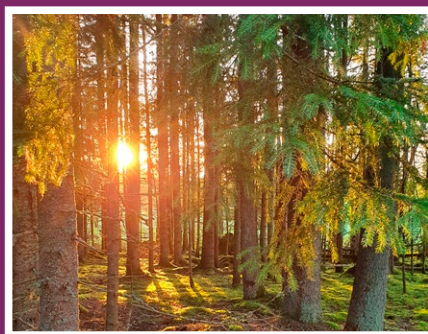
Sv.ps. 217

Vår 2021

Träffa
Harald
Petersson
på sid 8

Vrigstad kyrka **sid 6**

Vardagsteologi **sid 12**

Vi tackar... **sid 13**

Hopp om nytt liv

Vi har en svår vinter bakom oss. Sjukdom och död har präglat den här vintern i alltför hög utsträckning. Jag tror inte att någon av oss har varit med om något liknande. Många har varit sjuka i covid-19. Fler än vanligt har dött. Alla har fått ställa om sina liv för att stoppa smittan. Vi i Sävsjö kommun har drabbats särskilt hårt denna vinter. Till detta kom den tragiska olyckan på Vallsjön.

Nu känns det viktigare än någonsin att lyfta fram hoppet. Det kommer bättre tider. Livet kommer tillbaka. Kanske blir livet inte precis som förut – men det kan bli bra ändå. Fler och fler får vaccin. Det kommer att leda till färre dödsfall. Det blir varmare och vi kan vara mera utomhus. Då kommer troligtvis färre att smittas. Så var det i alla fall förra året. Förhoppningsvis kommer då livet att bli lite lättare och bättre för oss alla.

Kärnan i den kristna tron är hoppet om nytt liv. Vårens stora högtid är påsken. Liksom våren handlar påsken om livets seger över döden. Våren innebär att livet seg- rar i skapelsen. Det spirar och grönskar runtomkring oss. Skapelsen lever upp på nytt. I kyrkan minns vi Jesu

väg mot lidande och död på korset. Fastetiden påmin- ner oss om hur svårt Jesus hade det under sin sista tid. Klimax blir när han ger sitt liv på korset på Golgata. Men berättelsen slutar inte där. Efter tre dagar uppstår Jesus till nytt liv. Han blir levande igen. Han besegrar döden. Därför firar vi påsk. Att Jesus besekrat döden och blivit levande igen är källan till den kristna tron och till kyrkan. Där finns en ständig källa till hopp och framtidstro.

Vi har all anledning att känna hopp om livet! Våren är på gång. Vaccin, vår gemensamma kamp mot viruset och varmare väder kommer att göra livet lättare igen.

Vi får återigen fira påsk och påminnas om livets seger. (Kanske får vi fira påsk på ett annat sätt än vad vi är vana vid, men det blir ändå påsk.)

Nu vill jag önska er alla en fin vår och påsktid!

Klas Frisk Svensson, kyrkoherde

Time to say goodbye!

Idag för nästan en månad sedan hade jag en begravning i Sävsjö pastorat där de anhöriga valt Sarah Brightmans låt "Time to say goodbye" vid avskedet. En vacker och stämmingsfull sång, som varje gång ger mig en tår i ögat, när jag ser anhöriga gå fram och ta avsked vid kistan till deras närstående.

Avsked är jobbigt, oavsett ifall det är döden som skiljer oss åt, eller om det handlar om att lämna något för något annat.

Personligen har jag väldigt svårt för avsked, men försöker alltid se på det positiva och hoppfulla i att lämna något. När det gäller döden kan vi vila i hoppet i återseendet genom den tro vi får genom Jesus Kristus. När det handlar om andra avsked får man hitta det ljusa i det som väntar efter avskedet.

Det avsked jag nu ska ta är från Sävsjö pastorat, en tjänst som jag nu haft i drygt sex år. En tidsperiod som har varit mycket händelserik för min del. När jag anställdes i pastoratet 2014 så innefattade min tjänst "gamla" Stockaryds församling och konfirmandarbetet i Sävsjö församling med tillhörande arbete med Ung ledare. Det var en väldigt rolig och varierande tjänst, där jag fick möjligheten att vara med att bygga upp en del verksamheter i Stockaryd. Jag fick ansvara en hel del kring Ung ledararbetet samt konfirmandarbetet i Sävsjö och övriga pastoratet. Bland annat fick jag i uppdrag att ansvara för bokningar m.m. kring konfirmandernas resa till Polen. Jag fick också hålla i utbildningen för Ung ledare tillsammans med först Caroline Crona och sedan Maritha Johansson. I Stockaryd jobbade jag en hel del med internationella gruppen där vi tillsammans med församlingrådet arbetade upp ett sommarcafé. I Stockaryd hade jag också goda medarbetare i både Gunvor Johansson och Carina Grahn som var positiva till detta arbete. Men, precis som i många andra pastorat så väntade det även i Sävsjö pastorat sammanslagningar av församlingar.

Efter att jag i början av 2018 kommit tillbaka efter min första föräldraledig-

het, var det dags att börja förbereda för sammanslagning av Hjälmseryds-, Hultsjös- och Stockaryds församlingar. Under 2018 blev det därför att arbeta med alla församlingråden i de tre församlingarna samt i ett mer gemensamt forum. Under hösten 2018 var det sedan dags att välja nya församlingrådsrepresentanter till det nya rådet och 2019 bildades så nya Stockaryds församling. Under 2019 blev sedan min uppgift att arbeta vidare med den nya församlingen. Min ambition var att försöka jobba med den "inre" församlingen. Det vill säga det som handlar om det inre livet i gudstjänster, bibel- och samtalsgrupper. Under hösten 2019 handlade därför mitt arbete en hel del om att försöka få nytt liv i gudstjänsterna, genom att bl.a. starta en gudstjänstgrupp för att samtala om gudstjänsternas funktion och roll. Vi hann börja med detta lite grann innan jag skulle vara föräldraledig för mitt andra barn. Min målsättning var

också att fortsätta med detta arbete efter min andra föräldraledighet, men saker och ting förändras.

2020 har varit ett speciellt år för oss alla. En pandemi bröt ut under detta år samt att en hel del annat inträffade samtidigt. Det fick till följd att från att varit inställd på att komma tillbaka efter föräldraledigheten så insåg jag att det kanske trots allt var dags att gå vidare och lämna över till någon annan. Jag lämnar därför denna tjänst i Sävsjö pastorat efter drygt sex år och känner stor glädje och tacksamhet över denna tid som varit. Jag har mött så många trevliga och härliga församlingsbor i så väl kyrkliga sammanhang som i olika grupper och verksamheter. Jag har också haft en förmån att ha många fina medarbetare omkring mig som gjort arbetet glädjefullt och roligt. ●

Sara Hammarlund, komminister

Vrigstad kyrka

Stig in i Vrigstad kyrka, sätt dig längst ned och ta in det väldiga lufthavet. Det är inte många kyrkor som erbjuder så många detaljer att vila ögonen på. Följ med på en vandring där vi stannar till vid några av de mer slående bekantskaperna.

Fyra viktiga personer ska få ledsaga oss. Personer som blivit kända vida omkring samtidigt som de, var för sig, lämnat outplånliga avtryck just i Vrigstad.

Pehr Hörberg (1746-1816)

Visst känner du igen namnet? En av den svenska konsthistoriens intressantaste gestalter. Kanske har du redan besökt Virestads kyrka, den socken där han växte upp. Där finns en lika enorm som imponerande altartavla, en av de 87 som han målade. På västra långväggen i Vrigstad kyrka (som ligger i syd-nordlig riktning, ett undantag från regeln) ser du en stor och mörk tavla. Det är altar-

tavlan från Vrigstad gamla kyrka, Pehr Hörbergs allra första altarmålning!

Berättelsen om denna tavlas öde är gripande. Den kom inte till användning i den nya kyrkan som stod färdig 1865 utan blev liggande bortglömd. I ett kritiskt läge, år 1908, flyttade änkan efter kyrkoherden A G Bergholz. Flyttlasset som skulle ända till Svärdsjö i Dalarna täcktes av en presenning. Hemma i Vrigstad började man med åren sakna den gamla altartavlan och två personer reste till slut ända till Svärdsjö för att söka klarhet hos änkan Bergholz. Där återfanns den gamla presenningen hopknycklad i ett uthus, den presen-

ning som visade sig vara Hörbergs tavla! Du kan tydligt se de skador och veck som uppstod den gången. Men vilket fynd! Nu hänger den på nytt i sin rätta kyrka, pietetsfullt renoverad och inramad. Tänd gärna den lampa som kastar ljus över det dunkla nattvardsmotivet, strömbrytaren finns på tredje pelarens södra sida.

Pehr Hörberg var en spännande person på många sätt. Han var av enkel börd, uppväxt i den karga småländska myllan. Men han fyllde med tiden det gamla renässansidealet med sin vitt omfamnande begåvning i såväl konstnärskap som musik.

Bo Beskow

En konstnär av helt annat slag var Bo Beskow (1906-89), son till den älskade barnboksförfattaren Elsa Beskow. Bo Beskow skrev själv flera barnböcker med teckningar, men han är givetvis främst känd som konstnär. Hans verk finns på såväl Nationalmuseum som i FN-skrapan i New York – samt på många fler ställen, ett av dem Vrigstad kyrka.

När kyrkan fick sin inredning i samband med nybyggnationen gjorde man som på många andra ställen. Korets alla fönster hamnade bakom en väl tilltagen altaruppsats med väggar till höger och vänster, nästan som ikonostasen i ett ortodox tempel. Vid den genomgripande renoveringen 1963 demonterades allt detta och den mjukt rundade absiden med sina särpräglade takmålningar framträdde i all sin skönhet. Detta synintryck ville man bevara.

Uppdraget att göra något skönt med korfönstren gick till Bo Beskow som tog sig an projektet med anmärkningsvärt allvar. Han var nu 57 år, troligen på höjden av sin konstnärliga bana. Glas och mosaiker gick givetvis att beställa från specialister och fabriker, men Bo Beskow hade högre krav än så. I samarbete med Gullaskrufs glasbruk var han själv aktivt delaktig i framställningen i medeltida teknik av alla de fasetter som

du ser i de sex fönstren.

Motiv och symbolik förklarade han så: Det dubbla fönstret i mitten framställer Kunskapens Träd och Livets Träd. De symboliska formerna är fyllda av dunkelt lysande glas i blått och purpur. Nederst till vänster sträcker sig människan upp mot den förbjudna frukten i Kunskapens Träd, hejdas av det flammande svärdet och störtar ner. I den högra halvan av fönstret går vägen till frälsning genom Dopet, Ordet och Golgata. Överst Korset och Evighetsringen: Guds Allmakt.

Besöker du kyrkan i fullt dagsljus märker du det generösa ljusinsläpp som de höga fönstren medger. Om du å andra sidan deltar i en kvällsgudstjänst framträder en mildare färgton med djup och lyster tack vare en yttre strålkastare strax söder om kyrkan.

Eva Spångberg

Vi befinner oss nu ända framme i koret, även om glasmosaikerna är lika tilltalande på lite håll. Det för oss osökt till nästa stora namn, Eva Spångberg (1923-2011). Eva Spångberg var en av dessa personer som hann bli legendarisk redan under sin livstid. Hennes ateljé och missionsstation Björkelund ligger i Gamla Hjälmseryd, blott några km söder om Vrigstad.

Eva Spångberg var, som många stora konstnärer, häpnadsväckande produktiv. Hennes figurer står i mångas åsikt knappast Döderhultarens efter. Den rustika teknik där varje spår av huggmejseln syns, delar dessa två konstnärer med varandra. För en bra uppfattning om hennes bidrag till just Vrigstad församling bör du också besöka församlingshemmet strax intill.

Till vänster, på den tredje pelaren, hänger en studie av jungfru Maria i klassisk stil men samtidigt omiskännligt spångbergsk. Framme i koret hittar du ett av de många processionskors som var Eva Spångbergs kanske vanligaste alster. Liksom åsnemotivet var hon särskilt fäst vid det medeltida triumfkrucifix där Kristus möter betraktaren fullt påklädd med armarna utsträckta i en välkomnande kroppshållning. Säkert vittnade detta om hennes Gudsbild: en varm och välkomnande Gud.

I anslutning till orgeln finner du en ovanligare komposition. Här finns ett antal ansikten på en och samma skapelse – de kloka och de okloka jungfrurna med sina lampor. Här visar Eva Spångberg på sin fria kreativitet som ofta styrdes av det material – stock eller plankor – som hon för tillfället hade att arbeta med. Detta gör att så många av hennes verk har sin alldeles unika form.

Vill du lära känna Evas konstnärskap

1. De tio brudtärnorna av Eva Spångberg.
2. Pelare av arkitekt Lars Stalin.
3. Ursprungliga bänkar från 1865.
4. Korfönster av Bo Beskow.

mer är adventstiden kanske den bästa – då kommer hennes många julkrubbor med figuruppsättningar i vitt skilda storlekar fram i ett flertal av Sävsjö pastorats kyrkor. Också Vrigstad kyrka äger sitt klassiska diorama; ett bland de mindre i den rika palett som utgör arvet efter Eva Spångberg.

Lars Stalin

Berättelsen om Vrigstad kyrka vill jag avsluta med att lyfta fram den arkitekt som ansvarade för den genomgripande transformation som renoveringen 1963 innebar: Lars Stalin (1924-93). Stalin – med betoning på i:et – ritade såväl hus som hela bostadsområden – Råslätt i Jönköping torde vara mest bekant. Här möter vi återigen en konstnär med stor bredd. Det enklaste var kanske teckningar i dagspressen. Man vill väl gärna tro att uppdraget att rita en hel kyrka – Törestorp – å andra sidan var bland det mest engagerande och krävande.

Det berättas att uppdraget i Vrigstad var just engagerande. För Stalin handlade det knappast om snabba skisser

och utkast; han tog sig an sin uppgift med stort allvar. Form och färg var inte främst en fråga om tycke och smak vilket normalt är arkitektens förtroendefulla ansvar. Stalin eftersökte och forskade i allmogekonst och lokala konstnärliga uttryck för att nyskapa hela kyrkans interiör, fast förankrad i det lokala och jordnära.

Resultatet slår dig omedelbart. Varmilda färger kombineras med ett relativt grovhugget formspråk. Varken spikar eller skruvar har dolts eller spacklats över vilket ger hela inredningen ett sant folkligt uttryck.

Renoveringen utgjorde ett radikalt ingrepp i det som innan var en högst traditionell interiör i känd Tegnérlandstil. De tidigare knappt märkbara stolpar som burit upp det imposanta kassetaket förvandlades till verkliga pelare. Samtidigt kapades den kopiösa bänkinredningen ned från över 600 sittplatser till mer realistiska 300. De i gängse grå färg slätstrukna bänkarna blåstrades och fick sin nuvarande robusta yta i varmt rödbrun lasyr. Hela in-

redningens anmärkningsvärt oskadade skick efter 60 års slitage vittnar om den kvalitet som Stalin vinnlade sig om.

Kyrkan fick nu sina rätta proportioner och sin rätta disposition. I stället för det tidigare stereotypa intrycket möts besökaren nu av basilikans tre skepp, ett intryck som förstärks av innertaketets slående utformning som bevarats sedan tidigare. Detta var för övrigt riksantikvariens enda krav inför renoveringen. Visserligen är Vrigstad kyrka ingen basilika i traditionell bemärkelse; icke desto mindre ansluter känslan hos var och en som träder in i detta intagande tempel till den kontinentala kyrkoarkitektur som söker sina rötter ända till antikens romerska byggnader.

Fyra personer som format dagens mäktiga kyrka i Vrigstad. Vrigstad, en sedan tidig medeltid viktig korsning av handelsleder öst till väst, nord till syd. En korsning där kyrkans kors under den kristna epoken bidragit med sitt sigill, sitt bomärke. ●

Göran Wiking, komminister

Gör en påskhare!

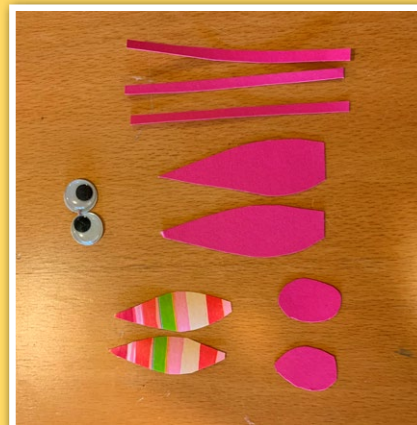
Detta behöver du:

Två papper i olika färg, ett limstift, en sax, en penna, en toarulle och ett par ögon (har du inte ögon går det bra att rita egna).

- 1 Börja med att ta det pappret du vill ha på kroppen (i mitt fall det randiga). Klipp ut lagom stort så att den går att vika runt toarullen. Limma sedan fast pappret runt rullen.
- 2 När du gjort de så ritar du upp öron, fötter, spröt till nosen (ögon om du inte har de) på det andra pappret, klipp sedan ut det.
- 3 Klipp ut inneröron av pappret du valde till kroppen (det randiga i mitt fall.)
- 4 När allt är utklippt så limmar du fast inneröronen på de ytteröronen. När det är gjort så limmar du fötterna, spröten, ögonen och öronen på kroppen. Sedan kan du ta något litet runt (kanske en pärla?) och limma som en nos.

Lycka till!

Fanny Jonasson, församlingspedagog

Välkommen
på tisdagar
efter skolan

Tisdagskul i Vrigstad

Tisdagskul är en verksamhet för barn som går i årskurs 1-5. Barnen är välkomna till Vrigstads församlingshem direkt efter skolan. Eftersom vägen utanför är väldigt trafikerat så brukar vi gå och möta upp de yngre barnen i skolan.

Hos oss får man komma som man är och göra det man tycker är kul. Första halvtimmen brukar barnen få göra lite vad de vill, oftast blir det fri lek. Många leker skola, några klär ut sig och en del letar efter något lugnt att göra.

När de äldre barnen kommer bjuder vi på mellanmål. Efter fiket har vi andakt. Då sjunger vi tillsammans

och barnen får ta del av en bibelberättelse. Andakten avslutas med bön och ljusständning.

Varje vecka har vi förberett ett lite större pyssel, som är frivilligt. Pysslet kan vara att skapa med lera, måla och dekorera sin egen gymmapåse, pärla eller skapa något fritt.

När klockan slår 16:00 så avslutar vi alltid med en samling innan barnen blir hämtade.

Tycker du att detta är något som låter spännande kom gärna och var med oss på tisdagar!

Fanny Jonasson, församlingspedagog

Vi träffar
Harald
Pettersson

Harald i sitt esse. Här vid finalen för en julkonsert i Galaxen med Lill-Babs, Magnus Johansson och favoritkören, Sävsjö kyrkokör.

Kyrkokören framförde delar ur musikalen
"My fair lady" på Kulturhusets 10 års jubileum.

Här är Harald redo för besök på Metropolitan under resan till New York med Operans Vänner.

Säg Harald, det räcker!

Han är känd som en idéspruta och en man som får saker att hända. Han är också en av få i Sävsjö som inte behöver presenteras med något efternamn. I många år gick hans liv i 100, men det senaste året har inneburit en inbromsning till nästan noll på grund av pandemin. Hur klarar en aktiv person en sådan omställning?

Inästan hela Harald Peterssons yrkesliv hade Svenska kyrkan en stor betydelse och har det fortfarande. Han gled in på ett bananskal tack vare sitt sångintresse och sedan blev det många år som kyrkomusiker.

Men vi tar det från början. Harald föddes i Sävsjö när andra världskriget dominerade händelserna. Man kan inte säga att det var i barndomshemmet han fick sina musikaliska förebilder.

– Det förekom inte någon musik hemma, men min mamma hade ett intresse för sång och musik. Hon hade fått ett piano från 1930-talet som jag klinkade på, berättar Harald.

Kanske fanns det även ett intresse för sång, men i betyget stod det C.

– Det berodde nog på att när klassen skulle provsjunga för att komma med i skolkören hade vi killar ätit krita.

Harald visade dock intresse för att spela piano och det resulterade i att kantor Stina Svensson kom hem till honom och gav lektioner. Resultatet blev att han lärde sig noter och i 2 - 3 år tog han lektioner. Det spred sig i staden att Harald även kunde sjunga.

– Stina Svensson skulle försöka få i gång en kör i Norra Ljunga och tyckte att jag skulle komma med.

Det gick bra, men något utlopp för sitt operaintresse fick han inte i kören.

– Det vaknade ordentligt när Isobel Ghasal – Öhman kom till Sävsjö och gav lektioner. Hon var operasångerska med rötterna i Iran. Vi var en grupp på cirka 10 sångintresserade som träffades i IOGT-lokalen och det var väldigt utvecklande, minns Harald.

Nu växte hans hunger efter att utveckla sina musikaliska talanger. Han

började spela orgel för Torsten Rygert, som även lärde ut harmonilära.

Harald och kyrkorgeln kom bra överens och 1964 – 65 utlystes ett vikariat som kantor i Bringetofta.

– Den ordinarie kantorn skulle vara barnledig och efter ett år blev tjänsten ledig, så jag fortsatte till 1968. Det var en rolig tid i en bygd med stort intresse för kyrkans verksamhet.

Nu var Harald en bit på väg, men utbildad var han inte. Därför läste han privat och gick kurser på en folkhögskola ett par somrar innan det var dags att ta kantorsexamen i Linköping. Han fortsatte sedan med ett års utbildning på Stora Sköndal till kyrkokantor.

– Nu gällde det att söka jobb och jag fick se att de sökte en kantor i Lammhult. 1969 fick jag tjänsten i Lammhults kyrka och då började äventyret. Jag fick ta hand om en kör som gärna var med på lite upptåg. Kören medverkade på en del fester och vi ordnade bland annat ett program med delar från operetten "Vita Hästen". Den har förföljt mig sedan dess, berättar Harald och ler.

Om man är intresserad av sång och musik i Lammhult ligger det nära till hands att komma i kontakt med det musikliv som finns i Växjö.

– Jag mötte då den duktiga sångpedagogen Anna-Carolina Edholmer. I Växjö fanns även Sylvia Mang-Borenberg. Hon var egentligen pianist med ett stort intresse för opera och började sätta upp föreställningar på Växjö Teater. "Marta" hette den första operan jag sjöng i.

Från kören har Harald ett särskilt minne, för det kom med en ung flicka som visste vad hon ville.

– Hon hette Lena Nordin och bodde i

Ör. Hon sa redan i 12-årsåldern att hon skulle bli operasångerska. Lena var lite utöver det vanliga och blev så småningom operasångerska och sjöng på många av de stora scenerna. Ett roligt minne, tycker Harald i dag.

”

När klassen skulle provsjunga till skolkören hade vi killar ätit krita.

Det blev 12 fina år i Lammhult och kombinationen av Lammhult och Växjö var lärarrik. Därefter sökte han tjänsten som kyrkomusiker efter Sten-Erik Tector i Vallsjö.

– Ulf Winter var då ny kyrkoherde och körerna i Vallsjö och Norra Ljunga skulle slås ihop, så det verkade intressant.

Nu stod oratorier och musikaler på repertoaren och kören utvecklades under Haralds ledning.

– Särskilt minns jag när Jarl Kulle och

Sitt stora operaintresse har Harald fått utlopp för som ordförande i Operans Vänner. Här tillsammans med styrelsekollegorna Runa Jansson, Anna-Lisa Hanzell och Eva Tector-Nilsén. Saknas på bild gör Yvonne Einvall.

Krister St. Hill medverkade i "Förklädd Gud". Det var en höjdpunkt och fullsatt i Vallsjö kyrka.

1986 var det dags att återinviga Vallsjö kyrka efter 1,5 års renovering. En rad stora artister avlöste varandra i Vallsjö kyrka och det bjöds in till välbesökta musikgudstjänster med hög kvalitet.

– Jag vill också nämna ett annat oratorium, "Messias" med "Hallelujakören". Det klarade kören med glans. Susanne Rydén var en av solisterna som medverkade flera gånger. 1988 – 1989 övade vi in "Skapelsen" av Haydn, också det stort.

1989 tog man hjälp av Yvonne Lombard och övade in "Ett bygdebröllop", som gick på turné.

Kyrkokören utvecklades och fick många nya medlemmar. En som stack ut var Pär Nilsén. Han var redan i tidiga tonåren en talang. Harald var med under hela Pärs utveckling till examen på Operahögskolan i Göteborg och vidare ut i operavärlden, där han i dag är "Sävsjös stolthet".

2007 var det dags att gå i pension. Harald lämnade visserligen sin tjänst i Vallsjö, men fortsatte som pensionär i Norra Sandsjö och på senare år även

som vikarie i olika församlingar.

– Jag ville få mer tid över för mitt operaintresse, främst att kunna åka och se och höra föreställningar på de stora scenerna.

Ganska snart tog han initiativ till att bilda Operans Vänner i Sävsjö. Intresset fanns inte bara i Sävsjö. Snart kom medlemmar från grannkommunerna, men även mer långväga. I dag har föreningen 226 medlemmar.

– Det är svårt att välja ut favoritresor, men Italien med Verona, Sankt Petersburg, Hamburg med det fantastiska konserthuset Elbphilharmonie och Metropolitan i New York har etsat sig fast lite extra.

Harald var också en av initiativtagarna till mötesplatsen Kamelen vid Stora torget i Sävsjö.

– Kamelen gav kyrkan nya möjligheter och blev ett fönster utåt. Den blev precis den samlingsplats som vi hoppades på, men så kom pandemin.

– Med den digitala tekniken har kyrkan fått tänka om och jag tror att man nått nya grupper, så allt är inte nattsvart.

För Harald är den nya tekniken ett hjälpmedel och på Facebook är han flitig.

– Det är svårt att planera något för framtiden just nu, men när det blir mera normalt har jag många idéer om vad Operans Vänner ska erbjuda sina medlemmar och vad vi kan hitta på Kamelen, lovar Harald, som är beredd att varva upp när den dagen kommer. ●

Lars-Åke Sandqvist

Den sociala samvaron över en fika på Kamelen är viktig för många. Här serveras Birgitta Ljungqvist och Bertil Zettergren av "volontären" Harald.

Glimtar från verksamheten

Inspelning av morgonböner

Kerstin Hvirf ger ett bidrag till Act Svenska kyrkans fastekampanj.

Frälsarkransvandring Vrigstad

Dopvandring i Stockaryds församling

Renovering i Stockaryds församlingsgård

Vardagsteologi med Göran Wiking, teol d:r

Sveriges folk – ett skogsfolk

Religionssociologen David Thurfjell har fascinerats av kopplingen mellan skog och natur å ena sidan och andlighet å den andra. Tesen – som du och jag säkert håller med om – är att svenskarna inte är mindre andliga idag än förr bara för att kyrkbesök och kyrkomedlemskap gått brant nedåt.

Genom att själv ge sig ut i skogsområden och söka kontakt med strövande personer har David Thurfjell samlat på sig ett stort material av nedtecknade intervjuer. Varför söker du dig till skogen, vad ger det dig? Den bild som avtecknar sig vittnar entydigt om den andliga dimensionen som något bärande. Många värjer sig dock från att använda termer från religionens värld, som ande eller Gud. Tydligt är det så att kyrkorna äger nästan alla begrepp och termer på det andliga området – är man inte kyrklig finns därför få eller inga ord att beskriva upplevelserna i naturen.

Att efter ett avsnitt med tät skog komma till en öppning och blicka ut över ett hänförande landskap är för många av oss en stark upplevelse. Vissa rörs till tårar av det vackra. Samtidigt ger den täta skogen, de mäktiga träden, tröst. Där får jag vara i total kravlöshet samtidigt som de trygga stammarna är som

trofasta vänner. Att krama, omfamna, ett träd förknippar vi med politiska aktioner, men i den privata sfären handlar det om något helt annat.

Upplevelser i naturen, också på gränsen till det paranormala, är något vi svenskar ogärna talar om. David Thurfjell redovisar undersökningar som belägger just detta och funderar att det troligen är något skört och dyrbart för den enskilde. Vi människor gör oss gärna lustiga över det som låter svårbegripligt och det kan förstöra strålglassen. Många vill också rationalisera när något märkligt berättas, snusförnuftigt säga att sådant har man ju hört många gånger, att det du berättar är en vanlig övertolkning av något trivialt. Så folk tiger vilket ger näring åt idén om sekularisering och andlighetens utdöende bland svenskarna.

Samtidigt är det lika intressant som viktigt att uppmärksamma hur kända kristna förgrundsgestalter fått sina stora andliga upplevelser, Gudsmöten, i naturen. Lewi Pethrus och Carl Boberg är två bekanta namn bland många. Mose mötte Gud i den stilla susningen, men andra har också förnummit det gudomliga i mötet med naturens dramatik. Tag Carl Boberg den gången i Mönsterås då störtregnet avlöstes av

solens strålar (O store Gud) eller John Newton efter skeppsbrott i Atlantens våldsamma vågor (Oändlig nåd).

En eftertanke är att så många svenskar trots detta flyttar till de större städerna. Därifrån söker man sig ut i naturen på ett sätt som folk på landsbygden sällan gör. David Thurfjell nämner hur Astrid Lindgren sitter i sin lägenhet i centrala Stockholm och skriver sina landsbygdsromantisering barnböcker om Lönneberga och Bullerbyn. Det verkar inte säkert att hon själv upplevt det som hon så målande berättar om. Hon är inte ensam bland stora svenska författare om detta. Det paradoxala är i så fall att stadsliv och naturandlighet tycks höra ihop. Man kan reflektera att glesbygd och kyrksamhet omvänt tycks höra ihop, åtminstone i någon mån.

Om det är så att stadsbor alltmer odlar sin andlighet i våra skogar har vi på platser som Sävsjö pastorat en viktig uppgift att bevara kristendom och gudstjänst till kommande generationer. Stadsborna föredrar skogen framför kyrkan för att uttrycka sig lite brutalt. Stämmer detta står kyrkans hopp till oss långt mer än vi kanske föreställt oss. ●

Göran Wiking, komminister

Tack Sara!

Det är snart sju år sedan Sara Hammarlund började sin tjänst som komminister i Sävsjö pastorat. Under den tiden har det hänt mycket i vårt pastorat. Stockaryds församling har bildats av de tre gamla församlingarna Stockaryd, Hjälmseryd och Hultsjö.

Sara har fått möta många församlingsbor på gudstjänster. Hon har fått välkomna nya medlemmar i kyrkan vid dop, viga förälskade par, begrava våra döda och undervisa unga konfirmander om den kristna tron.

Sara och jag fick inte arbeta mer än ett par månader tillsammans, men vi hann ändå ha många fina samtal om kyrka och församlingsliv. Det vill jag tacka för.

Från Sävsjö pastorat vill jag säga stort tack till Sara för det fina arbete som hon gjort.

Vi önskar också lycka till med nya utmaningar i Nässjö pastorat i framtiden och Guds välsignelse.

Klas Frisk Svensson, kyrkoherde

Tack Runa!

I stor tacksamhet vill vi avtacka Runa Jansson för hennes fina arbete som kyrkvård under 15 år i Sävsjö församling. Runa började som kyrkvård 2005. Dåvarande kyrkoherden Ulf Winter ringde Runa när hon precis hade kommit hem från en resa till Kanarieöarna. Runa tackade ja till uppdraget och redan följande dag var hon på plats i Norra Ljunga kyrka för sin första tjänstgöring. Runa ersatte Hans-Eric Persson i uppdraget och som brukligt var på den tiden så var det Hans-Eric själv som föreslagit Runa som sin efterträdare. De var då tre kyrkvårdar i Norra Ljunga kyrka förutom Runa även Siv Claesson och Lasse Petersson.

Under Runas tid så har det skett en stor utveckling i arbetet kring kyrkans gudstjänster i Sävsjö församling. Vallsjö kyrka utsågs till huvudkyrka och förutom kyrkvårdar så har också en grupp gudstjänstvårdar kommit till. Arbetet i Vallsjö kyrka har utvecklats till att fyra gudstjänstgrupper samlas och förbereder högmässan. Alla gudstjänst- och kyrkvårdar arbetar numera i Sävsjö församlings alla kyrkor även om en del främst vill tjänstgöra i "sin" kyrka. Nytt var också att gudstjänstgrupperna samlades på torsdagar för att förbereda gudstjänsten med tjänstgörande präst, men den sista tiden före coronapandemin samlades gruppen i kyrkstugan.

Nu under pandemin så avtackades Runa i sitt hem istället för i kyrkan. Runa blir också den första värd som avtackas med församlingens nya fina ljusstake. Den har speciellt framtagits just för avtackning av gudstjänst- och kyrkvårdar.

Erik Karlsson, komminister

Ny ljusstake

En ny och helt unik ljusstake har tagits fram som en gåva från Sävsjö församling; att kunna lämna över som ett tack till våra gudstjänst- och kyrkvårdar när de slutar sin tjänstgöring. Ljusstaken är designad av vår förvaltningsassistent Sara Axéden, som också tillverkat fisken. Själva ljusstaken är smidd av Peter-Jörgen Svensson, Rörvik. Vi riktar ett stort tack till Sara och Peter-Jörgen för att de tillverkat en så fin present att överlämna till våra värdar.

Ljusstaken vill påminna om Jesu ord: "Jag är världens ljus. Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus". Joh 8:12

Fisken är en tidig kristen symbol för Jesus som Herre och Guds son. Genom spiralen är du omgiven av Guds kärlek (hjärtat) som bara kan växa (lövet) med tiden.

Erik Karlsson, komminister

Sävsjö pastorat

Sävsjö, Stockaryd, Vrigstad-Hylletofta församlingar

Pastorexpedition: Sävsjö, Tegnérsg. 42, 576 31 SÄVSJÖ

Postadress: Box 47, 576 21 SÄVSJÖ

E-post: savsjo.pastorat@svenskakyrkan.se

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/savsjo

Besök Sävsjö pastorat på Facebook

Expeditionstider: måndag-fredag kl. 9.00-12.00

Växel 0382-463 00

Kyrkoherde Klas Frisk Svensson 0382-463 04

E-post: klas.frisksvensson@svenskakyrkan.se

Komminister Erik Karlsson 0382-463 05

E-post: erik.karlsson@svenskakyrkan.se

Komminister Göran Wiking 0382-463 28

E-post: goran.wiking@svenskakyrkan.se

Diakon Ilse Karlsson 0382-463 06

E-post: ilse.karlsson@svenskakyrkan.se

Diakoniassistent Christina Charisis 0382-463 07

E-post: christina.charisis@svenskakyrkan.se

Kantor Jack Pålsson 0382-463 11

E-post: jack.palsson@svenskakyrkan.se

Kantor Jarri Ederth 0382-463 08

E-post: jarri.ederth@svenskakyrkan.se

Kantor Carina Hult 0382-463 09

E-post: carina.hult@svenskakyrkan.se

Kantor Marit Vaadre 0382-463 12

E-post: marit.vaadre@svenskakyrkan.se

Församlingspedagog Maritha Johansson 0382-463 17

E-post: maritha.johansson@svenskakyrkan.se

Församlingspedagog Enikö Fülöp..... 0382-463 15

Epost: eniko.fulop@svenskakyrkan.se

Församlingspedagog Fanny Jonasson 0382-463 16

Epost: fanny.jonasson@svenskakyrkan.se

Kyrkokamrer Emma Hägerström 0382-463 03

E-post: emma.hagerstrom@svenskakyrkan.se

Förvaltningsassistent Sara Axéden.....0382-463 02

E-post: sara.a.axeden@svenskakyrkan.se

Kyrkobokföringsassistent Eva Anglevåg 0382-463 01

E-post: eva.anglevag@svenskakyrkan.se

Lokalvårdare Sävsjö och Vrigstad församlingshem

Florije Jasharaj 0382-463 18

E-post: florije.jasharaj@svenskakyrkan.se

**VAKTMÄSTARE VALLSJÖ, VALLSJÖ GA,
SKEPPERSTAD, HJÄRTLANDA OCH N LJUNGA**

Kurt Gunnarsson 0382-463 19

E-post: kurt.s.gunnarsson@svenskakyrkan.se

Helena Gardefors 0382-463 29

E-post: helena.m.gardefors@svenskakyrkan.se

Hanna Hallberg tjänstledig

E-post: hanna.m.hallberg@svenskakyrkan.se

Peter Evertson 0382-463 20

E-post: peter.m.evertson@svenskakyrkan.se

VAKTMÄSTARE STOCKARYD OCH HULTSJÖ

Maria Axelsson 0382-463 23

E-post: maria.g.axelsson@svenskakyrkan.se

Martin Blad 0382-463 32

E-post: martin.blad@svenskakyrkan.se

VAKTMÄSTARE HJÄLMSERYD OCH GA HJÄLMSERYD

Mikael Classon.....0382-463 24

E-post: mikael.j.classon@svenskakyrkan.se

Johnny Teglert.....0382-463 25

E-post: johnny.teglert@svenskakyrkan.se

VAKTMÄSTARE VRIGSTAD-HYLLETOFTA

Alf Holmberg 0382-463 26

E-post: alf.k.holmberg@svenskakyrkan.se

Anna Green Svensson 0382-463 22

Epost: anna.svensson2@svenskakyrkan.se

Kyrkoblade Svenska kyrkan Sävsjö pastorat

Ansvarig utgivare: Klas Frisk Svensson

Redaktionsgrupp: Klas Frisk Svensson, Enikö Fülöp och Anna Brogård

Tryck: Åkesson Berg, Vetlanda

Upplaga: 5 700

På omslagsfotot: Harald Petersson .....>

Foto: Enikö Fülöp

